ผลของกิจกรรมเสริมทักษะต่อความรู้ และความมั่นใจของนักศึกษาพยาบาลในการขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2

Effect of a Nursing Skills Enhancement Program on Knowledge and Confidence in Nursing Students Enrolling in Nursing Care of Adult and Aging Practicum II

ศรินรัตน์ วัฒนธรนันท์* นันทิยา แสงทรงฤทธิ์
Sarinrat Wattanatornnan*, Nantiya Sangsongrit
วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย, ปทุมวัน, กรุงเทพฯ, ประเทศไทย 10330
Thai Red Cross College of Nursing, Pathuwan, Bangkok, Thailand 10330

บทคัดย่อ

การวิจัยกึ่งทดลองนี้ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความรู้และความมั่นใจของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลตามปกติ จำนวน 184 คนวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติทดสอบ pair t-test และศึกษาเปรียบเทียบความรู้และความมั่นใจของนักศึกษาพยาบาลในการขึ้นฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2 ระหว่างกลุ่มนักศึกษาพยาบาลที่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลร่วมกับการทำแผนผังความคิดและกลุ่มนักศึกษาพยาบาลที่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลตามปกติ โดยจัดกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ให้แก่นักศึกษาพยาบาลทั้งสองกลุ่มพร้อมกันก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2 ซึ่งกลุ่มทดลอง เป็นนักศึกษาพยาบาลที่ขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลในช่วง 8 สัปดาห์แรกของรายวิชาฯ ให้นักศึกษาทำแผนผังความคิดสรุปความรู้ที่ได้จากกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลในแต่ละหัวข้อ จำนวน 92 คน ส่วนกลุ่มควบคุม เป็นนักศึกษาพยาบาลที่ขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลในช่วง 8 สัปดาห์หลังของรายวิชาฯ จำนวน 92 คนและเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกปฏิบัติให้นักศึกษาจัดทำแผนผังความคิดสรุปความรู้ของแต่ละแหล่งฝึกก่อนการสอบ Objective Structured Clinical Examination (OSCE) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ Independent t-test

ผลการวิจัย พบว่า

คะแนนความรู้และคะแนนความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ก่อนและหลังการร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลตามปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P = .000 และ P = .000) ตามลำดับ

คะแนนความรู้และคะแนนความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ภายหลังเสร็จสิ้นการเรียนวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2 ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P = .000 และ P = .003) ตามลำดับ

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลร่วมกับการจัดทำแผนผังสรุปความคิดให้แก่นักศึกษาพยาบาลก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2 มีส่วนช่วยให้นักศึกษามีความรู้และความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : กิจกรรมเสริมทักษะ ความรู้ในการฝึกปฏิบัติ ความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติ นักศึกษาพยาบาล

Corresponding Author : *E-mail: sarinrat1515@windowslive.com

157-166 AW-□□□□□□□□□□□□□□□□□□.indd 157 4/8/60 BE 11:38 AM

Abstract

The primary objective of this quasi-experimental study was to measure and compare the level of perceived knowledge and confidence of 184 nursing students, with assessment before and after a nursing practice program analyzed by paired t-tests statistics, and compare to the mean differences between two groups: those participating in nursing skills enhancement program coupled with mind-mapping, and the counterpart groups including students taking the regular nursing skills enhancement session. The activities were provided to both groups simultaneously prior to commencing their practicum course entitled Nursing Care of Adult and Aging Practicum II.The experimental group consisted of 92 nursing students attending the first 8-week of the practicum course. They were required to work on mind map assignments for an overview of each topic. The control group included 92 students attending the last 8-week of the practicum. Upon completion of the course, participants were required to submit a comprehensive analysis of the content of mind maps prior to undergoing an objective structured clinical examination (OSCE). Data were analyzed by Independent t-test statistics.

The research results were as follows: The significant differences in students' confidence and knowledge levels were found between pre- and post-intervention (P = .000 and P = .000). Upon completion of the Practicum II course, significant differences in the extent of knowledge and confidence were revealed between the experimental and control groups (P = .000 and P = .003).

On the whole, providing practicum preparation sessions through skills enhancement program in conjunction with mind mapping approach contribute to the improvement of knowledge and confidence among nursing students in their clinical setting.

Keywords : nursing skills enhancement program, practical knowledge, practical confidence, nursing students

บทนำ

พยาบาลเป็นวิชาชีพที่ต้องกระทำกับมนุษย์ การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติจึงเป็นหัวใจสำคัญเพื่อพัฒนาทักษะการพยาบาลของนักศึกษาให้ได้มาตรฐาน[1] ให้ผู้รับบริการได้รับการพยาบาลที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัยในชีวิต

การจัดการเรียนการสอนนักศึกษาพยาบาลจะได้เรียนรู้ทฤษฎีและฝึกปฏิบัติทั้งในห้องปฏิบัติการและบนหอผู้ป่วย การฝึกปฏิบัติการพยาบาลในห้องปฏิบัติการนักศึกษาสามารถเรียนรู้และฝึกทักษะการพยาบาลกับอุปกรณ์หุ่นจำลองต่างๆ เสมือนกับสถานการณ์จริงบนหอผู้ป่วย ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่นักศึกษาจะต้องฝึกปฏิบัติก่อนปฏิบัติจริงกับผู้รับบริการ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้รับบริการ การเตรียมความพร้อมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษาพยาบาล[2] ดังนั้นการฝึกภาคปฏิบัติในรายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2 ซึ่งเป็นรายวิชาเกี่ยวกับการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุทั้งในระยะเฉียบพลันและเรื้อรัง ที่มีปัญหาการรู้สติ การรับความรู้สึก การเคลื่อนไหว ปัญหาสุขภาพเจริญพันธุ์สตรี รวมทั้งการพยาบาลผู้ป่วยในห้องผ่าตัด ให้ครอบคลุมทั้งด้านกาย จิตสังคม และจิตวิญญาณ นักศึกษาพยาบาลต้องใช้ความรู้ ทักษะการปฏิบัติ และการตัดสินใจทางคลินิกที่รวดเร็วในการแก้ไขปัญหาของผู้ป่วย ส่งผลให้นักศึกษาพยาบาลเกิดความวิตกกังวล ขาดความมั่นใจในการขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาล และจากการวิเคราะห์ผลการประเมินการจัดกิจกรรมเสริมทักษะ พบว่านักศึกษาที่ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2 ปีการศึกษา 2557 มีความพึงพอใจในกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาล การจัดกิจกรรมเป็นสิ่งที่ดี ทำให้นักศึกษาได้ประโยชน์ รู้สึกมั่นใจเพิ่มมากขึ้นก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติ ควรมีการจัดอย่างต่อเนื่องให้กับนักศึกษาทุกๆ ปีก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติ แต่ควรมีการเพิ่มช่วง

157-166 AW-□□□□□□□□□□□□□□□□□□.indd 158 4/8/60 BE 11:38 AM

ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมให้มากขึ้นและการให้ข้อมูลป้อนกลับ แต่ในการประเมินการจัดการเรียนการสอนโดยคณะผู้สอนกลับพบว่าผู้เรียนยังขาดทักษะและขาดความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลในแต่ละแหล่งฝึก รวมทั้งยังไม่สามารถนำความรู้จากวิชาทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการดูแลผู้รับบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนถือว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นปัจจัยส่งเสริมให้การเรียนการสอนในภาคปฏิบัติมีประสิทธิภาพ เมื่อผู้เรียนมีความพร้อมสูงจะเป็นปัจจัยส่งเสริมการเรียนการสอนและนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียนได้มากขึ้น[3] ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่าการใช้สถานการณ์จำลองในการฝึกทักษะ นักศึกษารับรู้ว่าตนเองสามารถปฏิบัติกิจกรรมและมีความมั่นใจ ในการปฏิบัติงานจริงบนหอผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้น[4] นอกจากนี้ยังพบว่าการพัฒนาทักษะทางการพยาบาลพื้นฐานด้วยการฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการด้วยตนเอง ทำให้นักศึกษามีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้นและมีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิบัติการพยาบาลกับผู้ป่วยบนหอผู้ป่วยมากขึ้น[5] และการทบทวนความรู้และทักษะในการปฏิบัติทำให้นักศึกษามีความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มขึ้น[6] คณะผู้สอนประจำรายวิชาเห็นความสำคัญของการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาพยาบาลก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติจริง ซึ่งการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลในครั้งนี้จะเน้นการใช้สื่อการเรียนรู้ที่ผู้สอนใช้ทบทวนความรู้ การใช้สถานการณ์จำลองในการฝึกปฏิบัติ และการให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อชี้ให้เห็นถึงข้อบกพร่องและสิ่งที่ต้องนำไปปรับปรุง และการจัดทำแผนผังสรุปความคิด ก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย รวมทั้งการประเมินความคิดเห็นต่อกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ภายหลังเสร็จสิ้นการฝึกปฏิบัติการพยาบาล ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติการพยาบาลที่มีประสิทธิภาพสูงสุด และจากการศึกษาข้อมูลที่ผ่านมาพบว่าในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2 ยังไม่เคยมีการศึกษาถึงผลของการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ว่ามีผลต่อความรู้และเพิ่มความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยหรือไม่

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลของการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลต่อความรู้และความมั่นใจในการขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2 เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาการจัดกิจกรรมเสริมทักษะแก่ผู้เรียนและเตรียมให้ผู้เรียนมีความมั่นใจ และมีความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การพยาบาลกับผู้รับบริการได้อย่างปลอดภัยต่อไป

สมมติฐานการวิจัย

1. คะแนนความรู้และความมั่นใจในการขึ้นฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2 ของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลตามปกติ มีความแตกต่างกัน

2. คะแนนความรู้และความมั่นใจในการขึ้นฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2 ระหว่างกลุ่มนักศึกษาพยาบาลที่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลร่วมกับการทำแผนผังความคิดและกลุ่มนักศึกษาพยาบาลที่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลตามปกติ มีความแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากแนวคิดของ Bloom เชื่อว่าการเรียนรู้ของบุคคลเป็นกระบวนการของประสบการณ์ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ที่มีผลมาจากการฝึกฝน การจำแนกการเรียนรู้ตามทฤษฎีของ Bloom แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ซึ่งจากแนวคิดดังกล่าว การเรียนรู้เป็นพื้นฐานที่สำคัญของผู้เรียนซึ่งพื้นฐานของผู้เรียนเป็นหัวใจในการเรียนรู้ ผู้เรียนแต่ละคนจะประสบความความสำเร็จในการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันถ้ามีพื้นฐานที่คล้ายคลึงกัน เพราะฉะนั้นการเรียนรู้เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการปฏิบัติจากเดิมไปสู่พฤติกรรมการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ[7] ดังแผนภาพแสดงกรอบแนวคิด

157-166 AW-□□□□□□□□□□□□□□□□□.indd 159 4/8/60 BE 11:38 AM

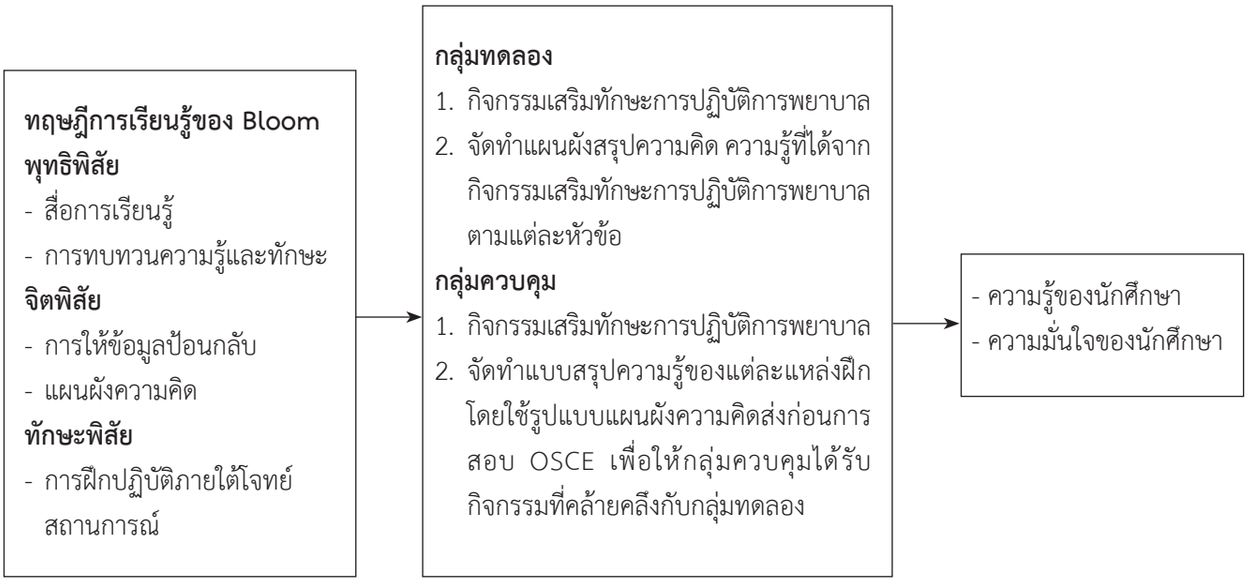

รูปที่ 1 ภาพแสดงกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิดของ Bloom (1976)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความรู้และความมั่นใจของนักศึกษาพยาบาลในการขึ้นฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2 ของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้และความมั่นใจของนักศึกษาพยาบาลในการขึ้นฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2 ระหว่างกลุ่มนักศึกษาพยาบาลที่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลร่วมกับการทำแผนผังสรุปความคิดและกลุ่มนักศึกษาพยาบาลที่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลตามปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2558 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ที่ลงทะเบียนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2 จำนวน 184 คน ระหว่างเดือนสิงหาคม ถึงเดือนธันวาคม 2558

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. กิจกรรมการเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2 ที่คณะผู้สอนรายวิชากำหนดขึ้นจากการประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลที่จำเป็นในแต่ละแหล่งฝึก

- การประเมินระบบประสาท (Glasgow coma scale) : ฝึกประเมิน GCS ตามโจทย์สถานการณ์จำลองและให้ข้อมูลป้อนกลับ
- การเคลื่อนย้ายผู้รับบริการโดยใช้หลัก log roll method : ฝึกการเคลื่อนย้ายกับผู้ป่วยสมมุติและให้ข้อมูลป้อนกลับ
- การดูแลและให้คำแนะนำผู้รับบริการที่ได้รับยาเคมีบำบัด : ดูสื่อ power point ประกอบเสียง และทำแบบทดสอบ และให้ข้อมูลป้อนกลับ
- การดูแลเช็ดและหยอดยาตาให้ผู้รับบริการ : ดูสื่อวิดีโอพร้อมทั้งฝึกปฏิบัติ และให้ข้อมูลป้อนกลับ
- การเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ในห้องผ่าตัด: ดูสื่อวิดีโอพร้อมทั้งฝึกปฏิบัติ และให้ข้อมูลป้อนกลับ

2. แผนผังสรุปความคิด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ เกรดเฉลี่ยสะสม และเกรดรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 1 ของปีการศึกษา 2557
- แบบสอบถามความรู้ เกี่ยวกับเรื่อง การประเมินระบบประสาท (Glasgow coma scale) การเคลื่อนย้ายผู้รับบริการโดยใช้หลัก log roll

157-166 AW-□□□□□□□□□□□□□□□□□.indd 160 4/8/60 BE 11:38 AM

method การดูแลและให้คำแนะนำผู้รับบริการที่ได้รับยาเคมีบำบัด การดูแลเช็ดและหยอดยาตาให้ผู้รับบริการ และการเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ในห้องผ่าตัด เป็นแบบถูก-ผิด ซึ่งสร้างขึ้นโดยผู้วิจัย ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญตามเนื้อหาในแต่ละเรื่อง และไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาลที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความเข้าใจในข้อคำถามและปัญหาในการตอบแบบสอบถาม จำนวน 30 คน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.3

- แบบสอบถามความมั่นใจในการขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาล สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยให้คะแนน 1-5 คะแนน 5 หมายถึงรับรู้ความมั่นใจในระดับมากที่สุด และคะแนน 1 หมายถึงรับรู้ความมั่นใจในระดับน้อยที่สุด จำนวน 11 ข้อ ซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ จากสถาบันการศึกษาทางการพยาบาล จำนวน 3 ท่าน และไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาลที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความเข้าใจในข้อคำถามและปัญหาในการตอบแบบสอบถาม จำนวน 30 คน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ภายหลังได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนของวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทยภายใต้หนังสือรับรองเลขที่ ECE006/2558 วันที่ 15 กันยายน 2558 ผู้วิจัยเข้าพบกลุ่มตัวอย่างเพื่อชี้แจงรายละเอียดของโครงการวิจัย ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 3 ชุด ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามความรู้ (pre-test) และแบบสอบถามความมั่นใจในการขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาล ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาล

2. ภายหลังกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามความรู้ (post-test) และแบบสอบถามความมั่นใจในการขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาล เพื่อนำมาเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาล

3. ผู้วิจัยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 92 คน ดังนี้

- กลุ่มทดลอง คือ นักศึกษาพยาบาลที่ขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลในช่วง 8 สัปดาห์แรกของรายวิชาฯและให้จัดทำแผนผังสรุปความคิด ความรู้ที่ได้จากกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลตามแต่ละหัวข้อ และภายหลังการฝึกปฏิบัติของรายวิชาฯ ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความรู้ แบบสอบถามความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาล และคัดเลือกนักศึกษาจำนวน 15 คนแบบเฉพาะเจาะจงโดยเลือกจากนักศึกษาที่มีคะแนนเกรดเฉลี่ยสะสมสูง ปานกลาง และต่ำ อย่างละ 5 คน ให้ตอบแบบสอบถามแบบปลายเปิดแสดงความคิดเห็น ต่อกิจกรรมการเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาล

- กลุ่มควบคุม คือ นักศึกษาพยาบาลที่ขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลในช่วง 8 สัปดาห์หลังของรายวิชาฯ ภายหลังการฝึกปฏิบัติของรายวิชาฯ และจัดทำแบบสรุปความรู้ของแต่ละแหล่งฝึกโดยใช้รูปแบบแผนผังความคิดก่อนการสอบ Objective Structured Clinical Examination (OSCE) เพื่อให้กลุ่มควบคุมได้รับกิจกรรมที่คล้ายคลึงกับกลุ่มทดลองผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความรู้ แบบสอบถามความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาล และคัดเลือกนักศึกษาจำนวน 15 คนแบบเฉพาะเจาะจงโดยเลือกจากนักศึกษาที่มีคะแนนเกรดเฉลี่ยสะสมสูง ปานกลาง และต่ำ อย่างละ 5 คน ให้ตอบแบบสอบถามแบบปลายเปิดแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติด้วย The statistical package for the social sciences (SPSS) โดยใช้สถิติเชิงพรรณาวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และร้อยละ ส่วนอายุ เกรดเฉลี่ยสะสม เกรดรายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ 2 นำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความรู้ ความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลของ

157-166 AW-□□□□□□□□□□□□□□□□□.indd 161 4/8/60 BE 11:38 AM

นักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลตามปกติด้วยสถิติ pair t-test และเปรียบเทียบคะแนนความรู้และความมั่นใจของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมภายหลังเสร็จสิ้นการเรียนวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2 ด้วยสถิติ Independent t-test ทั้งนี้ได้กำหนดค่าความเชื่อมั่นทางสถิติไว้ที่ 0.95

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้มีจำนวน 184 คน เป็นเพศชายร้อยละ 4.89 เป็นเพศหญิงร้อยละ 95.11 มีช่วงอายุระหว่าง 20-24 (อายุเฉลี่ย 21 ปี) มีคะแนนเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.02-3.81

2. ข้อมูลกลุ่มทดลองมีจำนวน 92 คน เป็นเพศชายร้อยละ 6.52 เป็นเพศหญิงร้อยละ 93.48 มีช่วงอายุระหว่าง 20-24 (อายุเฉลี่ย 21 ปี) มีคะแนนเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.02-3.62 และมีคะแนนเกรดเฉลี่ยสะสม 3.00 ขึ้นไปจำนวน 48 คนและกลุ่มควบคุมมีจำนวน 92 คนเป็นเพศชาย ร้อยละ 3.26 เป็นเพศหญิงร้อยละ 96.74 มีช่วงอายุระหว่าง 20-24 (อายุเฉลี่ย 21 ปี) มีคะแนนเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.02-3.81 และมีคะแนนเกรดเฉลี่ยสะสม 3.00 ขึ้นไปจำนวน 35 คน

3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนความรู้ของนักศึกษาพยาบาล ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลตามปกติ ($\bar{X}$ = 11.74, SD = 2.30) ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ($\bar{X}$ = 14.59, SD = 1.81) มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 ดังตารางที่ 1

4. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลตามปกติ ($\bar{X}$ = 37.89, SD = 4.89) ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ($\bar{X}$ = 47.54, SD = 3.57) มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 ดังตารางที่ 1

5. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความรู้ในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ภายหลังเสร็จสิ้นการเรียนวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2 ระหว่างกลุ่มทดลอง ($\bar{X}$ = 16.41, SD = 1.66) และกลุ่มควบคุม ($\bar{X}$ = 15.42, SD = 1.61) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 2

6. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลภายหลังเสร็จสิ้นการเรียนวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2 ระหว่างกลุ่มทดลอง ($\bar{X}$ = 50.48, SD = 4.22) และกลุ่มควบคุม ($\bar{X}$ = 48.67, SD = 3.78) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนความรู้ และคะแนนความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ก่อนและหลังการร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลตามปกติของวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2

	Pre-test		Post-test		t	P
	Mean	SD	Mean	SD		
คะแนนความรู้ในการปฏิบัติการพยาบาล	11.74	2.30	14.59	1.81	-14.42	.000
คะแนนความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาล	37.89	4.89	47.54	3.57	-23.25	.000

157-166 AW-□□□□□□□□□□□□□□□□□□.indd 162 4/8/60 BE 11:38 AM

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบ ความแตกต่างของคะแนนความรู้ และความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ภายหลังเสร็จสิ้นการเรียนวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2

	Mean	SD	t	P
คะแนนความรู้ในการปฏิบัติการพยาบาล				
กลุ่มทดลอง	16.41	1.67	4.09	.000
กลุ่มควบคุม	15.42	1.61		
คะแนนความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาล				
กลุ่มทดลอง	50.48	4.22	3.05	.003
กลุ่มควบคุม	48.67	3.79		

7. ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการตอบแบบสอบถามคำถามปลายเปิดของนักศึกษาพยาบาลภายหลังเสร็จสิ้นการขึ้นฝึกปฏิบัติรายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2 ดังนี้

7.1 ด้านความรู้

- นักศึกษาส่วนใหญ่ รับรู้ว่ากิจกรรมเสริมทักษะมีส่วนช่วยให้มีโอกาสในการฝึกปฏิบัติแบบเสมือนจริง ซึ่งทำให้เข้าใจมากขึ้น รวมทั้งเป็นการทบทวนความรู้ของตนเอง ทำให้ทราบข้อบกพร่องของตนเองเพื่อการปรับปรุงพัฒนา

7.2 ด้านความมั่นใจ

- นักศึกษาทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามรับรู้ว่ากิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลมีส่วนช่วยให้นักศึกษามีความมั่นใจเพิ่มมากขึ้น ปฏิบัติได้คล่องแคล่วมากขึ้น เนื่องจากได้ทดลองฝึกปฏิบัติเสมือนจริงกับอุปกรณ์ หุ่นจำลอง สถานการณ์จำลองและได้รับข้อมูลป้อนกลับจากอาจารย์ ซึ่งช่วยลดความตื่นเต้นในการปฏิบัติจริงบนแหล่งฝึกได้

นอกจากนี้ยังพบว่า การจัดทำผังความคิดช่วยในเรื่องของการสรุปรวบยอดสาระสำคัญที่จำเป็นของกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ช่วยให้สามารถจดจำนำกลับมาทบทวนและเตรียมความพร้อมก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติได้ง่ายมากขึ้น

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. คะแนนความรู้และความมั่นใจในการขึ้นฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2 ของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลมีความแตกต่างกันซึ่งภายหลังเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลนักศึกษามีคะแนนความรู้และความมั่นใจสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสอดคล้องกับข้อมูลจากการตอบคำถามแบบปลายเปิด ที่นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2 ทำให้มีความเข้าใจชัดเจนขึ้นและมีความมั่นใจเพิ่มมากขึ้น ทราบข้อบกพร่องของตนเองและสามารถนำไปปรับปรุงในการขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลทำให้มีความมั่นใจในการดูแลผู้รับบริการมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่าหลังได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนการปฏิบัติการพยาบาลในคลินิก นักศึกษาพยาบาลมีค่าเฉลี่ยความรู้ด้านการพยาบาล และค่าเฉลี่ยทักษะการปฏิบัติการพยาบาลในผู้ป่วยวิกฤตสูงกว่าก่อนได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนการปฏิบัติการพยาบาลในคลินิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ[8] และสอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ของกลุ่มทดลองภายหลังการทบทวนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าคะแนนก่อนได้รับการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ[9] เช่นเดียวกับการฝึกปฏิบัติทำให้นักศึกษาพยาบาลมีทักษะและความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลเพิ่มขึ้น ทำให้นักศึกษาสามารถคิดอย่างเป็นระบบและมีความรอบคอบในการทำงาน[10] อีกทั้งยังความสอดคล้องกับการศึกษา ที่พบว่าคะแนนความรู้และคะแนนความมั่นใจในการปฏิบัติพยาบาลสำหรับเด็กป่วยโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันของนักศึกษาหลังการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้สื่อมัลติมีเดียมากกว่าก่อนการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ[11] และพบว่านักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมการสอนทักษะปฏิบัติการพยาบาลอุบัติเหตุและฉุกเฉิน นักศึกษามีความพึงพอใจมาก นักศึกษามีความรู้การรับรู้สมรรถนะของตนเอง และเกิดความ

157-166 AW-□□□□□□□□□□□□□□□□□□.indd 163 4/8/60 BE 11:38 AM

พึงพอใจในการปฏิบัติการพยาบาลอุบัติเหตุและฉุกเฉินเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ[12]

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาในครั้งนี้ความคิดเห็นของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลช่วยให้สามารถนำความรู้ไปใช้ได้มากขึ้นก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติจริง เป็นเสมือนการทบทวนความรู้ และได้ฝึกปฏิบัติจริงกับสถานการณ์จำลอง ทำให้เกิดความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติบนหอผู้ป่วยได้ รวมทั้งทำให้ทราบข้อบกพร่องของตนเองจากการได้รับข้อมูลป้อนกลับจากผู้สอน สามารถพัฒนาตนเองให้พร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติจริง และเพิ่มความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติมากขึ้นสอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่า การใช้สถานการณ์จำลองทางคลินิกในการเรียนการสอนทางการพยาบาลมีผลช่วยเพิ่มความรู้ทางการพยาบาล ทักษะทางการพยาบาล ความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาล และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนการสอนซึ่งการใช้สถานการณ์จำลองช่วยเพิ่มความมั่นใจในการปฏิบัติการทางคลินิกได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ[13] และการใช้สถานการณ์จำลองเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ ช่วยเตรียมนักศึกษาพยาบาลที่มีความรู้น้อยเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติมากขึ้น[14] อีกทั้งการให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนเป็นสิ่งที่มีค่ามากที่สุดเป็นการสร้างสมรรถนะในคลินิกและเพิ่มความมั่นใจให้นักศึกษา[15] และช่วยให้นักศึกษาเข้าใจพฤติกรรมและทักษะในการฝึกปฏิบัติ สามารถช่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติในคลินิกที่ถูกต้องในอนาคต[14,16,17]

2. คะแนนความรู้และความมั่นใจในการขึ้นฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2 ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลร่วมกับการทำแผนผังสรุปความคิดและกลุ่มควบคุมที่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลตามปกติ ภายหลังเสร็จสิ้นการขึ้นฝึกปฏิบัติของรายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในการศึกษาครั้งนี้กระบวนการของกลุ่มทดลองมีการจัดทำแผนผังสรุปความคิดภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ซึ่งอาจเนื่องมาจากแผนผังความคิดเป็นกลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลเกิดการเชื่อมโยงองค์ความรู้เข้าด้วยกัน อีกทั้งยังช่วยให้สามารถจดจำและนำกลับมาทบทวนและเตรียมความพร้อมก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติได้ง่ายมากขึ้นสอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่าการใช้แผนผังความคิดในการเรียนการสอนวิชาฝึกปฏิบัติการพยาบาลเป็นวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพวิธีหนึ่งสำหรับการเรียนการสอนที่ต้องใช้ทักษะการพยาบาลและเป็นกระบวนการเรียนรู้ขั้นสูงเพราะแผนผังความคิดกระตุ้นให้เกิดความคิดรวบยอดที่เห็นภาพชัดเจน ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้มากขึ้นและสามารถเชื่อมโยง ช่วยให้จำและระลึกข้อมูลที่ซับซ้อน จึงช่วยให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลได้[18] อีกทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่าการใช้แผนผังความคิดในการศึกษาของนักเรียนพยาบาล สามารถช่วยกระตุ้นทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถที่จะสรุปเชื่อมโยงความรู้ที่ได้เรียนมาเป็นความคิดรวบยอด[19] และพบว่าแผนผังความคิดสามารถกระตุ้นให้นักศึกษาพยาบาลมีการศึกษาเชิงลึกทำให้มีความรู้ที่ลึกซึ้งเพิ่มมากขึ้น[20,21,22] เมื่อนักศึกษาพยาบาลมีการใช้แผนผังความคิดสรุปกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลออกมาเป็นภาพรวมจึงทำให้เกิดความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น สามารถนำองค์ความรู้ กระบวนการต่างๆในกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลไปประยุกต์ใช้ในการขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยจึงทำให้กลุ่มทดลองมีคะแนนความรู้และคะแนนความมั่นใจแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้อาจเนื่องมาจากระยะเวลาของกลุ่มควบคุมที่ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ต้องไปขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลในรายวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติในรายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2 เป็นระยะเวลาถึง 8 สัปดาห์ จึงอาจมีผลต่อการจดจำและการนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลมาประยุกต์ใช้ อีกทั้งจากข้อมูลทั่วไปของนักศึกษายังพบว่านักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มทดลองมีผลการเรียนเกรดเฉลี่ยมากกว่า 3.00 ขึ้นไปถึงร้อยละ 52.17 แต่กลุ่มควบคุมมีนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00 ขึ้นไปเพียงร้อยละ 38.04 เท่านั้น ซึ่งอาจมีผลให้คะแนนความรู้และความมั่นใจภายหลังเสร็จสิ้นการขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลของกลุ่มทดลองแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อย่างไรก็ตามผลการวิจัยนี้สอดคล้องตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม[7] ที่กล่าวว่าการมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความเข้าใจ เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ (cognitive domain) การเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระใหม่ จะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจสิ่งแวดล้อมต่างๆ ได้มากขึ้น และสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติจนเกิดความชำนาญมากขึ้น (psychomotor domain) ดังนั้นเมื่อนักศึกษามีความเข้าใจจาก

157-166 AW-□□□□□□□□□□□□□□□□□.indd 164 4/8/60 BE 11:38 AM

การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลจะสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนรู้มาไปประยุกต์ปฏิบัติได้ ทำให้นักศึกษามีความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนและแนวทางการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติให้สามารถปฏิบัติการพยาบาลให้แก่ผู้รับบริการได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว และผู้รับบริการมีความปลอดภัยต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำ ผลการวิจัยไปใช้

1. ในกรณีที่มีการแบ่งนักศึกษาเป็นกลุ่มเพื่อสลับกันขึ้นฝึกปฏิบัติในรายวิชา ควรมีการจัดกิจกรรมเสริมทักษะก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติจริงให้แก่นักศึกษาในแต่ละกลุ่มของการขึ้นฝึกปฏิบัตินั้น เพราะระยะเวลาในการได้รับกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลก่อนการฝึกปฏิบัติจริงอาจมีผลต่อการนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริง

2. ควรเพิ่มระยะเวลาในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะให้มากขึ้นโดยมีการจัดกิจกรรมไว้ใน ห้องปฏิบัติการพยาบาล เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลได้มีโอกาสทบทวนความรู้และทักษะที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติและข้อมูลป้อนกลับจากผู้สอนไปปรับปรุงและพัฒนาตนเองก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดความมั่นใจและปลอดภัยต่อผู้รับบริการมากขึ้น

3. ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลควรให้ผู้เรียนมีการจัดทำแผนผังสรุปความคิดที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาลและข้อมูลป้อนกลับจากผู้สอน เพื่อให้นักศึกษาสามารถจดจำเชื่อมโยงความรู้ ทักษะที่ได้เรียนมาเป็นความคิดรวบยอดและนำไปประยุกต์ใช้ในการขึ้นฝึกปฏิบัติจริงได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่จะช่วยในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาอาจารย์ต่อไป

2. ควรศึกษาความต้องการของนักศึกษา เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการฝึกภาคปฏิบัติ และสิ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้การฝึกทักษะการพยาบาลมีประสิทธิภาพมากขึ้น

References

1. Chaisak M. Teaching Approaches and Methodology for Clinical Nursing Practice. Nonthaburi: Yutharin; 2000. (in Thai)
2. Arpanantikul M, Thanooruk R. The satisfaction and academic success of nursing students participating in teaching learning basic nursing skills in laboratory. Rama Nurs J 1997; 3(1): 55-68. (in Thai)
3. Janton S, Bunlikitkul T. Readiness topractice in thefundamentals of nursing practicum Amongnursing students at The Thai Red Cross College of Nursing. TRCN J 2012; 5(1): 32-45. (in Thai)
4. Boonbumrung N, Poomwattana S. The effects of the suctioning practice program by using a simulation situation on the knowledge, skill and confidence among third year nursing students at The Thai Red Cross College of Nursing. TRCN J 2014; 7(1): 38-47. (in Thai)
5. Charuwatcharapaniskul U, Limkosit Y, Lertpoonwilaikul W, Boonchuang P. Effects of nursing skill development on perception of self-efficacy. Nursing Journal 2008; 35(2):10-8. (in Thai)
6. Limkosit Y, Lertpoonwilaikul W, Klunklin A. Effects of nursing skill development on student nurses' practical skills and self -confidence. [Research Report]. Chiang Mai University Press.2005. (in Thai)
7. Bloom BS. Humancharacteristic and schoollearning. New York: McGraw-Hill Book. 1976.
8. Cheaplamp S, Ampon K, Boonmark P, Boonchuaylua P. Effects of the preparation for clinical nursing practice on knowledge and skills in critical nursing practice among nursing students at Phrapokklao Nursing College. Journal of Phrapokklao Nursing College 2015: 26(2): 43-51. (in Thai)

157-166 AW-□□□□□□□□□□□□□□□□□.indd 165 4/8/60 BE 11:38 AM

9. Mamom J. Outcomes of Computer-Mediated Review Lesson on pressure-sore dressing as observed in second-year nursing students' knowledge,practical skills and opinions. Thai Journal of Nursing Council 2012; 27(3): 63-76. (in Thai)
10. Thongcharoen V, Santanavanich C, Tiewwanich S, Koomtaweeporn P, Somboontanon W, Wayuhued S, et al. Learning outcomes of work integrated learning in the course of practicum for nursing skills to professional readiness of nursing students. J NursSci 2013; 31(4): 79-89. (in Thai)
11. Lamchang S, Kiatwattanacharoen S. Effects of self-learning by using multimedia on Knowledgeand self-confidence in nursing practice for children with acute respiratory tract infection among nursing students. Nursing Journal 2014; 41(2): 107-16. (in Thai)
12. Udomkasemsab A, Partiprajak S, Thongpo P. Effectiveness of training program for principal emergency nursing practice in undergraduate nursing students. Journal of Nursing and Education 2015; 8(2): 54-66. (n Thai)
13. Omer T. Nursing Students' Perceptions of Satisfaction and Self-Confidence with Clinical Simulation Experience. J Educ Pract2016; 7(5): 131-8.
14. Doody O, Condon M. Using a simulated environment to support students learning clinical skills. Nurse Educ Pract 2013; 13(6): 561-6.
15. Burgess A, Mellis C. Feedback and assessment for clinical placements: Achieving the right balance. Adv Med Educ Pract 2015; 6: 373-81.
16. Archer JC. State of the science in health professional education: Effective feedback. Med Educ 2010; 44(1): 101-8.
17. Clynes MP, Raftery SEC. Feedback: An essential element of student learning in clinical practice. Nurse EducPract2008;8(6): 405-11.
18. Woragidpooonpol P, Leoviriyakit N, Ngamsuoy A, Suklerttrakul T, Soontornchai P, Jintawet U, et al. Nursing students' satisfaction and opinion toward using concept mapping in learning and teaching. Journal of Nursing and Education 2009; 2(2): 2-4. (in Thai)
19. Lowson SB. The effectiveness of concept mapping asan educational tool toenhance Critical thinking skill sin under graduate nursing students. [dissertation]. Indiana: Ball State University; 2012.
20. Aghakhani N, Nia SH, Eghteda S. &Torabizadeh C. The Effect of Concept Mapping on the Learning Levels of Students in Taking the Course of "Nursing Care of Patients With Glandular Diseases Subject" in Urmia University of Medical Sciences, Iran. Jundishapur J Chronic Dis Care. 2015; 4(2): 283-7.
21. Tupanich W., Saruthanajarern U., Vinijkul S. Effectiveness of Learning Process Based on After Action Review on Community Health Nursing Pratice. Journal of The Royal Thai Army Nurses. 2016;17(1):17-25 (in Thai)
22. Klaharn R., Chaiso P. The Development of a Competency Assessment System for Nursing Students' Practicum. Journal of The Royal Thai Army Nurses. 2013;14(2): 48-58. (in Thai)

157-166 AW-□□□□□□□□□□□□□□□□□□.indd 166 4/8/60 BE 11:38 AM